

ความเข้าใจต่อป้ายจราจรตามมาตรฐานสากลในมุมมองของผู้ขับรถโดยสารประจำทางระหว่างเมือง Comprehension of International Traffic Signs from Intercity Bus Driver's Perspectives

ชนม์เฉลิม แฉ้วพิมพา¹, วรชัย น่วมอยู่² และ เกษม ชูจารุกุล³

^{1,2,3} ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

E-mail: ¹ ballornac@gmail.com, ² kong_m_u@hotmail.com, ³ kasem.choo@chula.ac.th

บทคัดย่อ

การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคตอันใกล้ย่อมเกิดผลกระทบต่อภาคการขนส่ง เมื่อพิจารณาเส้นทางการเดินทางหลักภายในประเทศไทย ป้ายและอุปกรณ์ควบคุมการจราจรต่างๆ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้ผู้ขับขี่ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติสามารถรับรู้และเข้าใจรูปแบบและสัญลักษณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตามยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัดว่าผู้ขับรถโดยสารประจำทางระหว่างเมือง ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มที่จะได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีดังกล่าวจะสามารถรับรู้และเข้าใจป้ายจราจรตามมาตรฐานสากลมากน้อยเพียงใด ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาถึงความเข้าใจป้ายจราจรดังกล่าว โดยอาศัยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา กลุ่มประชากรที่สนใจในการศึกษาประกอบด้วย กลุ่มผู้ขับรถโดยสารระหว่างเมือง ทั้งที่เดินทางระหว่างจังหวัดภายในประเทศ และที่มีการข้ามแดนไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ผู้วิจัยได้ทดสอบความเข้าใจของป้ายจราจรประเภทต่างๆ ตามมาตรฐานกรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท และป้ายจราจรสากลตามข้อตกลงเวียนนา และทำการวิเคราะห์ผลโดยประยุกต์ใช้วิธีการทางสถิติ ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปเป็นพื้นฐานเพื่อปรับปรุงรูปแบบและสัญลักษณ์ป้ายจราจร อีกทั้งเป็นการยกระดับความปลอดภัยในการให้บริการสาขาขนส่งทางถนน

คำสำคัญ: ความเข้าใจต่อป้ายจราจร, ป้ายจราจรตามมาตรฐานสากล, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

Abstract

The implementation of ASEAN Economic Community in the near future would impact transport sector. Considering major highways in Thailand, traffic signs and traffic control devices need to be improved in order to facilitate both domestic and foreign drivers in understanding shapes and symbols correctly. However, it is not clear to what extent the intercity bus drivers, one of the potential groups that will be affected by the free flow of service, will perceive and understand international traffic signs. Therefore, this study utilizes survey questionnaire to measure the understandability of international traffic signs for intercity bus drivers, covering both domestic and cross-border travel. Traffic signs based on standards from Department of Highways and Department of Rural Roads are statistically tested, along with international traffic signs according to Vienna Convention on Road Signs and Signals. Results can be taken as a basis for traffic sign improvement and can raise safety level in transport sector.

Keywords: Traffic Sign Understandability, International Traffic Signs, ASEAN Economic Community

1. บทนำ

เนื่องด้วยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการพัฒนาเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจะมีความร่วมมือกันทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคการคมนาคม ทำให้ในอนาคตป้ายจราจรและอุปกรณ์ควบคุมการจราจรต่างๆ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง เพื่อให้ผู้ขับขี่สามารถรับรู้และเข้าใจรูปแบบและสัญลักษณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องซึ่งผู้ขับรถโดยสารประจำทางระหว่างเมืองเป็นหนึ่งในกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบผู้ขับรถโดยสารด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับป้ายจราจรตามมาตรฐานของกรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท และป้ายจราจรสากลตามข้อตกลงเวียนนา เพื่อเป็นการทดสอบความเข้าใจต่อป้ายจราจรตามมาตรฐานสากลของผู้ขับ อีกทั้งเป็นการเพื่อความปลอดภัยในการขับขี่รถโดยสารประจำทางระหว่างเมือง

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และประเมินการความเข้าใจของผู้ขับขี่ต่อป้ายจราจรสากล ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาสามารถ ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความเข้าใจของผู้ขับขี่รถโดยสารระหว่างเมือง เพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาผู้ขับรถโดยสาร

2. การทบทวนวรรณกรรม

2.1 ป้ายจราจร

ป้ายจราจรมีความหมายว่า เครื่องหมายจราจรที่แสดงเห็นเป็นสัญลักษณ์ โดยในปัจจุบันจะปรากฏอยู่บนแผ่นป้ายที่ทำด้วยวัสดุโลหะ จะแสดงให้เห็นได้ชัดเจนโดยมีระยะห่างระหว่างป้ายจราจรกับผู้ขับขี่พอสมควร ทำให้ผู้ขับขี่มองเห็นได้ชัดเจนและรับรู้ได้ทันจะได้มีเวลาตัดสินใจ โดยป้ายจราจรมีจุดประสงค์เพื่อบังคับการเคลื่อนตัวของจราจร โดยป้ายจราจรมี 3 ประเภทคือ ป้ายบังคับ เช่น ป้ายหยุด ป้ายห้ามจอด เป็นต้น ป้ายเตือน เช่น ป้ายอันตราย ป้ายทางแคบ เป็นต้น และป้ายแนะนำ เช่น ป้ายทางด่วน ป้ายเขตโรงเรียน เป็นต้น

2.2 การออกแบบป้ายจราจร

การออกแบบป้ายจราจรที่แสดงถึงสัญลักษณ์ ข้อความหรือรูปภาพ ทั้งป้ายบังคับ ป้ายเตือนและป้ายแนะนำต่างๆ ก็ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการจัดระบบจราจรทางบก โดยมีหลักการสำคัญคือเรื่องรูปร่างของป้ายและสีของป้าย ป้ายในลักษณะเดียวกันต้องออกแบบให้เหมือนกัน รูปร่างและสีของป้ายก็ต้องมีลักษณะเช่นเดียวกัน แต่อาจปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของเส้นทางแต่ละที่ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดของการออกแบบป้ายจราจร